

2011-2013

NARODO-
WY INSTY-
TUT MUZE-
ALNICTWA
I OCHRONY
ZBIORÓW

2011-2013

NATIONAL INSTITUTE FOR MUSEUMS
AND PUBLIC COLLECTIONS

SPIS TREŚCI

CONTENTS

01 / WPROWADZENIE
INTRODUCTION 2

02 / PRACE PROGRAMOWE
PROGRAMME WORKS 6

03 / DIGITALIZACJA W MUZEACH
DIGITISATION IN MUSEUMS 10

04 / PROGRAMY WSPARCIA FINANSOWEGO
FINANCIAL SUPPORT PROGRAMMES 16

05 / STATYSTYKA MUZEÓW
MUSEUM STATISTICS 20

06 / OCHRONA ZBIORÓW
PROTECTION OF COLLECTIONS 24

07 / UPOWSZECHNIANIE WIEDZY
PROMOTION OF KNOWLEDGE 30

08 / WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA
INTERNATIONAL CO-OPERATION 44

01 /

Instytut

i O

i

WPROWADZENIE INTRODUCTION

Warszawa
17 maja 2011

inauguracja

W marcu 2011 roku Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego podjął decyzję o powołaniu Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów (NIMOZ). Problematyka polskiego muzealnictwa i ochrony zbiorów publicznych leżała wcześniej w kręgu zainteresowań kilku instytucji, z których na szczególną uwagę zasługują: Ośrodek Dokumentacji Zabytków (później Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków, obecnie Narodowy Instytut Dziedzictwa) i Ośrodek Ochrony Zbiorów Publicznych.

Nadany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Statut wyznacza Instytutowi szereg zadań. Jednym z najważniejszych jest gromadzenie i upowszechnianie wiedzy o muzeach, muzealiach, zbiorach publicznych oraz wyznaczanie i upowszechnianie standardów w zakresie muzealnictwa i ochrony zbiorów, poznanie i analiza stanu polskiego muzealnictwa oraz wyznaczanie kierunków rozwoju i innowacyjności w obszarze zarządzania polskimi muzeami.

Realizując powyższe zadania, przez pierwsze lata działalności zainicjowaliśmy prace nad Strategią Rozwoju Muzealnictwa, przyczyniliśmy się do opracowania nowych rozwiązań legislacyjnych, zwłaszcza wspomagających mobilność zbiorów muzealnych i międzynarodową współpracę w zakresie organizacji wystaw. Opracowujemy standardy digitalizacji muzealiów, jesteśmy instytucją zarządzającą trzema programami Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, kontynuujemy działalność Ośrodka Ochrony Zbiorów Publicznych w zakresie bezpieczeństwa muzeów, ochrony zbiorów

In March 2011, the Minister of Culture and National Heritage decided to establish the National Institute for Museums and Public Collections (NIMOZ). The issues of the Polish museology and protection of public collections used to be dealt with by several institutions of which a particular attention should be given to: The Centre for Documentation of Relics (later: The National Centre for Research and Documentation of Relics, currently: The National Heritage Board of Poland) and The Centre for Protection of Public Collections.

The statute conferred on the Institute by the Minister of Culture and National Heritage imposes a number of tasks on it, of which the most important one is gathering and promoting knowledge about museums, museum artifacts, public collections and setting out and promoting standards in museology and protection of collections, cognition and analysis of the condition of the Polish museology and determination of the development and innovation targets in the area of management of Polish museums.

While accomplishing those tasks in the first years of our activity, we initiated works on the Museology Development Strategy, contributed to development of new legislative solutions, especially those supporting the mobility of museum collections and international cooperation in the scope of organization of exhibitions. We establish exhibit digitisation standards, we are the institution which manages three programmes of the Minister of Culture and National Heritage, we continue the activity of the Centre for Protection of Public Collections in the

„W naszej codziennej aktywności ważna jest systematyczna współpraca z muzeami, środowiskami muzealnymi oraz wszelkimi instytucjami i grupami społecznymi, dla których los muzeów polskich jest nieobojętny.”

i dokumentowania strat zabytków. Stworzyliśmy ofertę szkoleń dla muzealników, rozwinęliśmy działalność wydawniczą, organizujemy konkursy dla muzeów. Systematycznie rozwijamy sferę informacji i promocji w internecie, w szczególności strony internetowe i profile na portalach społecznościowych.

W naszej codziennej aktywności ważna jest systematyczna współpraca z muzeami, środowiskami muzealnymi oraz wszelkimi instytucjami i grupami społecznymi, dla których los muzeów polskich jest nieobojętny. Współpracujemy z organizacjami muzealników, w szczególności: Stowarzyszeniem Muzealników Polskich, Polskim Komitetem Narodowym ICOM, Stowarzyszeniem Muzeów na Wolnym Powietrzu. Rozwijamy współpracę międzynarodową, m.in. z Network of European Museums Organisations, Network of Design and Digital Heritage, European Group of Museum Statistics, European Museum Academy czy European Museum Forum przy Radzie Europy. W zakresie bezpieczeństwa muzeów i zbiorów publicznych naszymi partnerami są przede wszystkim: Policja, Straż Graniczna, Służby Celne, Państwowa Straż Pożarna, Interpol i Europol.

Współpracujemy z wieloma instytucjami i organizacjami pozarządowymi przy okazji organizowania różnych wspólnych przedsięwzięć: konferencji, seminariów, szkoleń itp. Jesteśmy wdzięczni wszystkim naszym partnerom za wkład we wspólne działania, które współtworzyli i współtworzą.

field of security of museums, protection of collections and documentation of lost relics. We have created an offer of training for museum workers, we have developed a publishing activity, we organize museum competitions. We consistently develop the sphere of information and promotion in the Internet, particularly websites and profiles on social networking portals.

What is important in our day-to-day activity is a systematic cooperation with museums, museum circles and all kinds of institutions and social groups for which the well-being of Polish museums is not indifferent. We cooperate with museologists' organizations, in particular with: The Society of Polish Museologists, The Polish National Committee of ICOM, The Association of Open-Air Museums. We develop international cooperation with: The Network of European Museums Organizations, The Network of Design and Digital Heritage, The European Group of Museum Statistics, The European Museum Academy or The European Museum Forum at the Council of Europe. In safety of museums and public collections our partners are mainly: the Police, the Border Guard, the Customs Services, the State Fire Brigade, Interpol and Europol.

We cooperate with many non-governmental institutions and organizations when organising joint actions: conferences, seminars, trainings, etc. We appreciate our partners' contribution to the events we have been co-organising.

02 /

PRACE PROGRA- MOWE PRO- GRAMME WORKS

Prospektywnym wyzwaniem, stojącym przed Instytutem, są prace nad długookresową strategią rozwoju muzealnictwa. Ważnym elementem tych prac była zainicjowana przez nas i prowadzona w latach 2011-12 ogólnopolska „wędrująca” debata, zatytułowana „Czas muzeów”. Rozpoczęliśmy ją 4 lipca 2011 roku w Międzynarodowym Centrum Kultury w Krakowie, by po siedemnastu miesiącach podsumować cały jej cykl w Warszawie, 18 grudnia 2012 roku, w gmachu Zachęty – Narodowej Galerii Sztuki, prezentując dokument zatytułowany *Strategia Rozwoju Muzealnictwa – założenia programowe*. Zawarta w nim została diagnoza obecnego stanu rzeczy oraz rekomendacje, podstawa dalszych prac, które, mamy nadzieję, znajdą swój najpełniejszy finał w czasie planowanego I Kongresu Muzealników Polskich.

Na debatę „Czas muzeów” złożyły się następujące konferencje:

- Dziedzictwo kulturowe a kapitał społeczny (Kraków, 4 lipca 2011 r.);
- Muzeum w środowisku lokalnym – dziedzictwo a rozwój (Łódź, 21 października 2011 r.);
- Muzeum jako organizacja pracy twórczej (Poznań, 15 marca 2012 r.);
- Muzeum w przestrzeni edukacji otwartej (Szczecin, 31 maja 2012 r.);
- Muzeum w systemie administracji publicznej (Katowice, 25 czerwca 2012 r. oraz Zamość, 12 października 2012 r.);
- Strategia dla muzeów – muzea w Strategii (Warszawa, 18 grudnia 2012 r.).

A prospective challenge that the Institute is facing are works on the long-term museology development strategy. An important element of those works was the Polish nation-wide “wandering” debate titled “Time of Museums”, initiated by us and carried out in the period of 2011-2012. We started it on the 4th of July 2011 in the International Center of Culture in Cracow. The whole cycle was summed-up on the 18th of December 2012 in Warsaw, in the building of Zachęta – the National Art Gallery, by way of presentation of a document titled *Museology Development Strategy – Program Assumptions*. It contained a diagnosis of the current situation and recommendations which will be the basis of further works which, we hope, will be fully finalized during the planned 1st Congress of Polish Museologists.

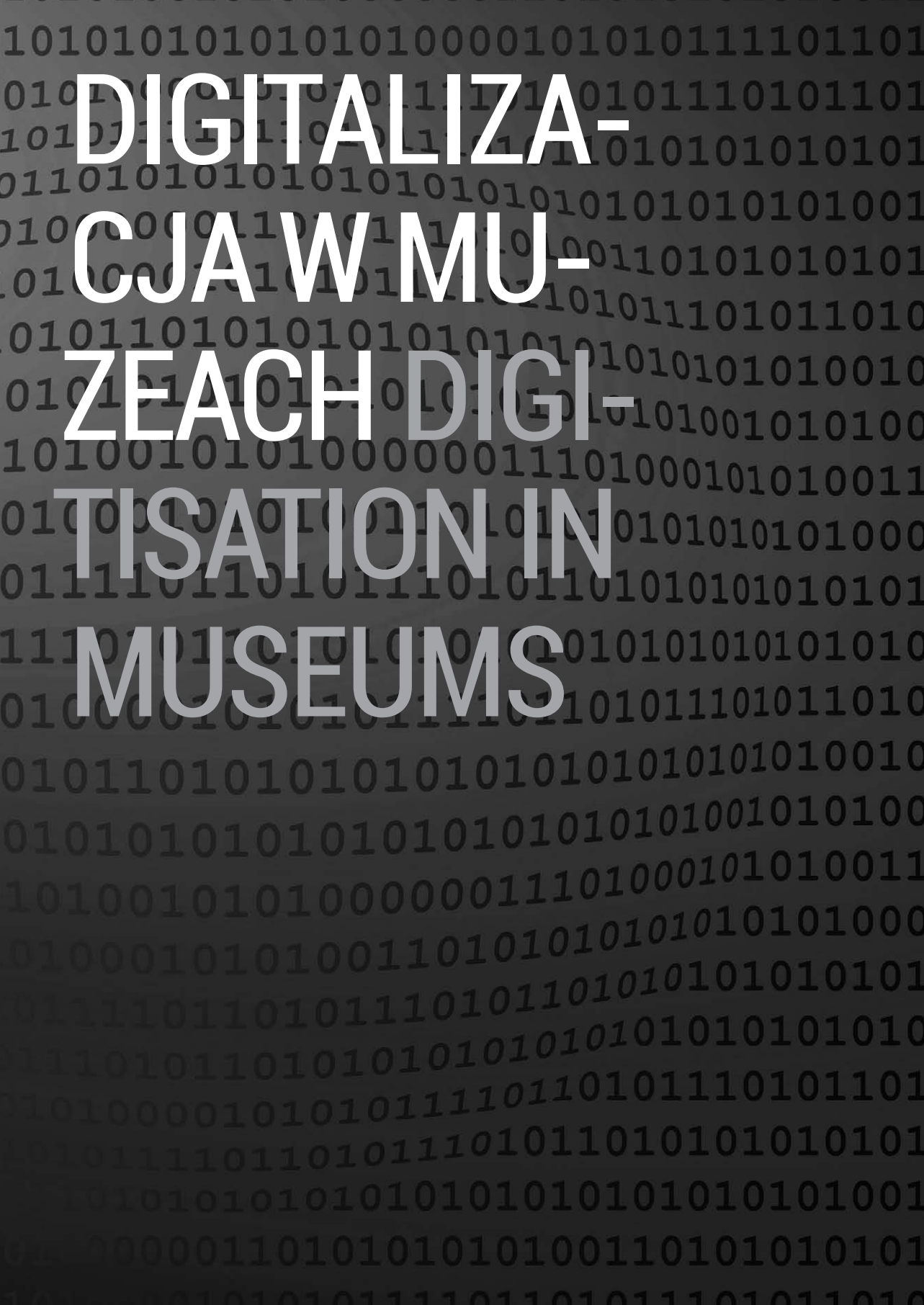
The debate “Time of Museums” consisted of the following conferences:

- Cultural Heritage versus Social Capital (Cracow, 4 July 2011);
- Museum in a Local Environment – Heritage versus Development (Łódź, 21 October 2011);
- Museum as a Creative Work Organization (Poznań, 15 March 2012);
- Museum in an Open Education Space (Szczecin, 31 May 2012);
- Museum in a Public Administration System (Katowice, 25 June 2012 and Zamość, 12 October 2012);
- Strategy for Museums – Museums in Strategy (Warsaw, 18 December 2012).

Debacie towarzyszył „Biuletyn Programowy NIMOZ”, którego celem było dokumentowanie debaty, zaś po jej zakończeniu – prezentacja dyskusji na tematy związane z pracami programowymi, w których wzięli udział przedstawiciele niemal wszystkich środowisk muzealnych, specjaliści różnych dziedzin, naukowcy, przedstawiciele administracji publicznej. Bowiem jednym z największych osiągnięć prac programowych, prowadzonych pod patronatem Instytutu, obok znaczącego dorobku intelektualnego, było zaktywizowanie społeczności i środowisk lokalnych, a w szczególności dotarcie do struktur samorządowych i zachęcenie ich do współpracy nad rozwojem kultury pamięci w ich regionach, w takim zwłaszcza zakresie, w jakim odnosi się ona do instytucji muzealnych.

The debate was accompanied by "NIMOZ Programme Bulletin" of which the task was to document the debate and, after its end – to present the discussions on programme works which were attended by representatives of almost all the museum circles, specialists in many areas, scientists, representatives of the public administration. One of the greatest achievements of the programme works carried out under the patronage of the Institute, apart from the significant intellectual gain, was the activation of local communities and circles, especially reaching the self-government structures and encouraging them to cooperation in the works aiming at development of *memory culture* in their regions, especially in its scope relating to museum institutions.

03/

DIGITALIZA- CJAW MU- ZEACH DIGI- TISATION IN MUSEUMS

Zachowanie i udostępnianie dziedzictwa kulturowego były zawsze jednymi z podstawowych zadań muzeów. Rozwój technologii cyfrowych otworzył perspektywę zarówno w sferze dokumentowania dziedzictwa, jak i publicznego dostępu do jego zasobów. Digitalizacji w muzeach nie sposób jednak sprowadzić jedynie do jej wymiaru technologicznego. Pozwala ona na ułatwienie dostępu do zbiorów muzealnych, zachęcając tym samym do kontaktu z autentykiem, który stanowi sens istnienia muzeum. Cyfryzacja nie jest więc konkurencją dla muzealium, nie jest konkurencją dla autentyku. Nie można jej też traktować jako współczesnej formy konserwacji, lecz jako instrument pomocny przy działaniach restauracyjnych. Digitalizacja nie jest więc samoistnym celem. Jest narzędziem, które wspiera w szerokim zakresie działalność muzeum, określoną w ustawie o muzeach, m.in. wspomnianą konserwację, ale także dokumentację i ewidencjonowanie, badania naukowe, również w zakresie proveniencji zbiorów, upowszechnianie, promocję, czy wreszcie – ich zabezpieczenie i ochronę. Digitalizacja to także instrument modernizacji instytucji, która ją wprowadza.

Informacje zapisane w metadanych tworzą bazy danych o obiektach muzealnych i umożliwiają zarządzanie materiałem cyfrowym oraz tworzą źródło informacji o zasobach dziedzictwa zgromadzonych w muzeach. Naturalną konsekwencją posiadania cyfrowego odwzorowania zbiorów jest rozważenie zakresu i metod ich oferowania szerokiej publiczności. Dostępność online spełnia rolę promocyjną, a zarazem jest bardzo atrakcyjna dla

Preservation and making the cultural heritage available are one of the basic tasks of museums. Development of digital technologies has opened new perspectives both in the sphere of documentation of heritage and public access to its resources. Digitisation in museums shall not, however, be limited to its technological dimension. It facilitates the access to museum collections, thus encouraging to contact the authentic exhibit which constitutes museum's *raison d'être*. Hence, digitisation is not a competition for a show-piece, it is not a competition for the original. Neither may it be considered a temporary form of conservation, but rather an instrument which is helpful in restoration activities. Therefore, digitisation itself is not a target. It is a tool which supports to the wide extent the museum activity defined in the Act on museums, among others, the mentioned conservation, but also documentation and inventory making, scientific research, including provenance of collections, dissemination, promotion or security and protection. Digitisation is also an instrument of modernization of the institution which implements it.

Information recorded in metadata creates museum items databases and makes it possible to manage the digital material and create a source of information about the heritage resources gathered in museums. A natural consequence of having a digital reproduction of collections is determination of the scope and methods of offering them to the wide public. The online accessibility fulfils a promotional role and is also very attractive for all

„Cyfryzacja nie jest konkurencją dla muzealium, nie jest konkurencją dla autentyku. Jest narzędziem, które wspiera w szerokim zakresie działalność muzeum.”

wszelkich „zdalnych” poszukiwań, czy to do celów badawczych, czy edukacyjnych. Może być też bezcenną szansą na kontakt z dziedzictwem dla osób mających kłopoty z przemieszczaniem się, zagrożonych wykluczeniem.

kinds of "remote" searches, whether for research or educational purposes. It can also be a priceless chance of contact with heritage for persons with mobility problems or in danger of exclusion.

Powstanie Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów wiązało się z powierzeniem mu roli Centrum Kompetencji ds. digitalizacji w muzeach, w ramach Wieloletniego Programu Rządowego Kultura+. Aby zapewnić wysoki poziom profesjonalizmu, podjęliśmy współpracę z grupą ekspertów ze środowisk muzealnych, akademickich, krajowych i międzynarodowych. Aby rekomendowane przez nas standardy miały szansę na wdrożenie, wzięliśmy po uwagę stan zaawansowania i możliwości realizacji działań digitalizacyjnych w poszczególnych muzeach. W naszych rekomendacjach wskazujemy określenie parametrów „nie mniej niż”, aby uniknąć nakładania ograniczeń na instytucje będące w stanie podjąć się realizacji wyzwań bardziej zaawansowanych. Przykładamy także dużą wagę do promowania standardów etycznych, dotyczących np. wierności cyfrowego obrazu wobec oryginału. W działalności Centrum Kompetencji podkreślamy też rolę upowszechniania wiedzy w formie szkoleń, warsztatów, konferencji.

Największym stojącym przed nami wyzwaniem pozostaje stworzenie centralnej bazy danych obiektów muzealnych oraz budowa repozytorium, służącego gromadzeniu i przechowywaniu cyfrowych danych o zasobach muzealnych. Powyższym celom służyć ma wykorzystanie tzw. środków unijnych na lata 2014–20. Przygotowując się do wykorzystania środków z tej perspektywy, rozpoczęliśmy prace nad projektem E-muzea w ramach programu operacyjnego Polska Cyfrowa, którego generalnymi założeniami są: efektywne i przyjazne użytkownikom e-usługi publiczne oraz

The establishment of the National Institute for Museums and Public Collections was connected with entrusting to it the role of Competence Centre for digitisation in museums in the framework of the Long-term Governmental programme "Kultura+". In order to ensure a high level of professionalism, we started cooperation with a group of experts from museal and academic circles, both national and international. In order for the standards recommended by us to have a chance for implementation, we took into consideration the advancement and possibility of digitisation activities in particular museums. Our recommendations propose to define parameters as "not less than" in order to avoid imposing limitations on institutions which are able to undertake more advanced challenges. We also pay a lot of attention to promotion of ethical standards, concerning, for example, fidelity of a digital image. In the Competence Centre we also emphasize the role of dissemination of knowledge in the form of training, workshops, conferences.

The greatest challenge that we are facing remains the creation of a central database of museum facilities and building a repository, which will be used for gathering and preservation of digital data on museum resources. The above goals are to be supported by the use of so called EU funds for the years 2014–20. While preparing for the use of the funds from this perspective, we commenced works on the *E-museums project* in the framework of the operational programme Digital Poland, whose the general assumptions are: effective and user-friendly public e-services and

„Rozpoczęliśmy prace nad projektem E-muzea, którego generalnymi założeniami są efektywne i przyjazne użytkownikom e-usługi publiczne oraz stale rosnący poziom kompetencji cyfrowych społeczeństwa.”

stale rosnący poziom kompetencji cyfrowych społeczeństwa, wiążących się także z dostępem do zasobów dziedzictwa kulturowego. Jest to jeden z najbardziej skomplikowanych organizacyjnie z realizowanych dotychczas projektów modernizacyjnych w muzeach, wychodzący poza zakres rozwiązań jednostkowych, sięgający po rozwiązania synergiczne, obejmujące cały sektor muzealny.

constantly growing digital competences of the society, which is also connected with the access to the cultural heritage resources. This is one of the most complex modernization projects carried out so far in museums from the organizational point of view, going beyond the scope of individual solutions, reaching for synergy solutions, embracing the whole museum sector.

04/

PROGRAMY WSPARCIA FINANSOWE- GO FINANCIAL SUPPORT PROGRAM- MES

INFORMACJE OPISOWE c.d.

- informacja o sposobie wyznaczenia i wyliczenia
- obiekty kolekcji w ramach wydziału (w tym
- wezwania do deklaracji w zakresie wstępnego
- roku budżetowego - obiekty kolekcji
- opinia eksperta w zakresie wstępnego
- opinia wewnętrznego w sprawie wstępnego
- opinia wewnętrznego w sprawie wstępnego

Kolekcje muzealne

INFORMACJE OPISOWE c. d.

- informacja w zakresie planowanej formy i miejsca udostępniania obiektu/kolekcji planowanego/planowanej do zakupu (w tym ewentualna deklaracja w zakresie nieodpłatnego udostępniania wizerunku zakupionego obiektu/kolekcji)
- opinia eksperta dotycząca autentyczności obiektu/kolekcji oraz jego/jej ceny (uwzględniającej argumentację dla uznania ceny za adekwatną do wartości obiektu/kolekcji)
- biogram eksperta wraz z uzasadnieniem wyboru na autora opinii
- opinia wewnętrznej komisji zakupów na temat obiektu/kolekcji planowanego/planowanej do zakupu (dotyczy muzeów, w których

Wraz z powołaniem Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów, rozpoczęliśmy pełnienie roli tzw. instytucji zarządzającej dla wybranych Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Aktualnie wypełniamy tę rolę dla następujących Programów:

- Dziedzictwo kulturowe – priorytet 2 – Wsparcie działań muzealnych;
- Kolekcje – priorytet 4 – Kolekcje muzealne;
- Dziedzictwo kulturowe – priorytet 6 – Ochrona i cyfryzacja dziedzictwa kulturowego.

Wnioski o finansowe wsparcie z powyższych programów mogą składać muzea (do wszystkich trzech programów), kościoły i związki wyznaniowe, samorządowe instytucje kultury i organizacje pozarządowe (z wyjątkiem programu Kolekcje muzealne) oraz uczelnie publiczne (tylko do programu Ochrona i cyfryzacja dziedzictwa kulturowego). Dzięki otrzymywanym z Programów środkom możliwe jest organizowanie wystaw i innych wydarzeń muzealnych, powiększanie kolekcji muzeów o cenne ekspozyty, a także ochrona i zarazem szersze udostępnianie dziedzictwa kulturowego przy użyciu technik digitalizacyjnych. Wysokość wsparcia finansowego wynosi corocznie 12-15 mln złotych.

Upon the establishment of the National Institute for Museums and Public Collections, we started to act in the capacity of the so called managing institution for selected Programmes of the Minister of Culture and National Heritage. Currently, we fulfill that role for the following Programmes:

- Cultural Heritage – priority 2 – Support of museum activities;
- Collections – priority 4 – Museum collections;
- Cultural Heritage – priority 6 – Protection and digitisation of cultural heritage.

Applications for financial support from the above mentioned programmes may be filled by museums (to all the three programmes), churches and religious organizations, self-governmental cultural institutions and non-governmental organizations (except the Museum Collections Programme) and public universities (only to the programme Protection and Digitisation of Cultural Heritage). Thanks to the funds received from the Programmes it is possible to organize exhibitions and other museum events, increase the museum collections with valuable exhibits, as well as to protect the cultural heritage and make it wider available with the use of digitisation techniques. The annual financial support amounts to PLN 12 – 15 million.

„Rozpoczęliśmy pełnienie roli
tzw. instytucji zarządzającej
dla wybranych Programów
Ministra Kultury i Dziedzictwa
Narodowego.”

Pod koniec 2013 roku rozpoczęliśmy wraz z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego współpracę przy edycji programu Heritage Plus, mającego na celu, w ramach europejskiej Inicjatywy Wspólnego Planowania „Dziedzictwo kulturowe a zmiana globalna”, wspieranie międzynarodowych projektów badawczych, obejmujących również instytucje muzealne, w zakresie rozwoju badań nad dziedzictwem kulturowym. Program Heritage Plus jest współfinansowany przez instytucje publiczne z 15 państw w nim uczestniczących oraz Komisję Europejską, a jego łączny budżet wynosi 9 mln euro.

At the end of 2013, we began to cooperate with the Ministry of Culture and National Heritage at edition of the programme Heritage Plus, within the European Initiative of Common Planning "Cultural Heritage and Global Change" aiming at supporting of international research projects in the field of development of research of cultural heritage, which also included museum institutions. The Programme Heritage Plus is co-financed by public institutions from 15 participating states and the European Commission, and its total budget amounts to EUR 9 million.

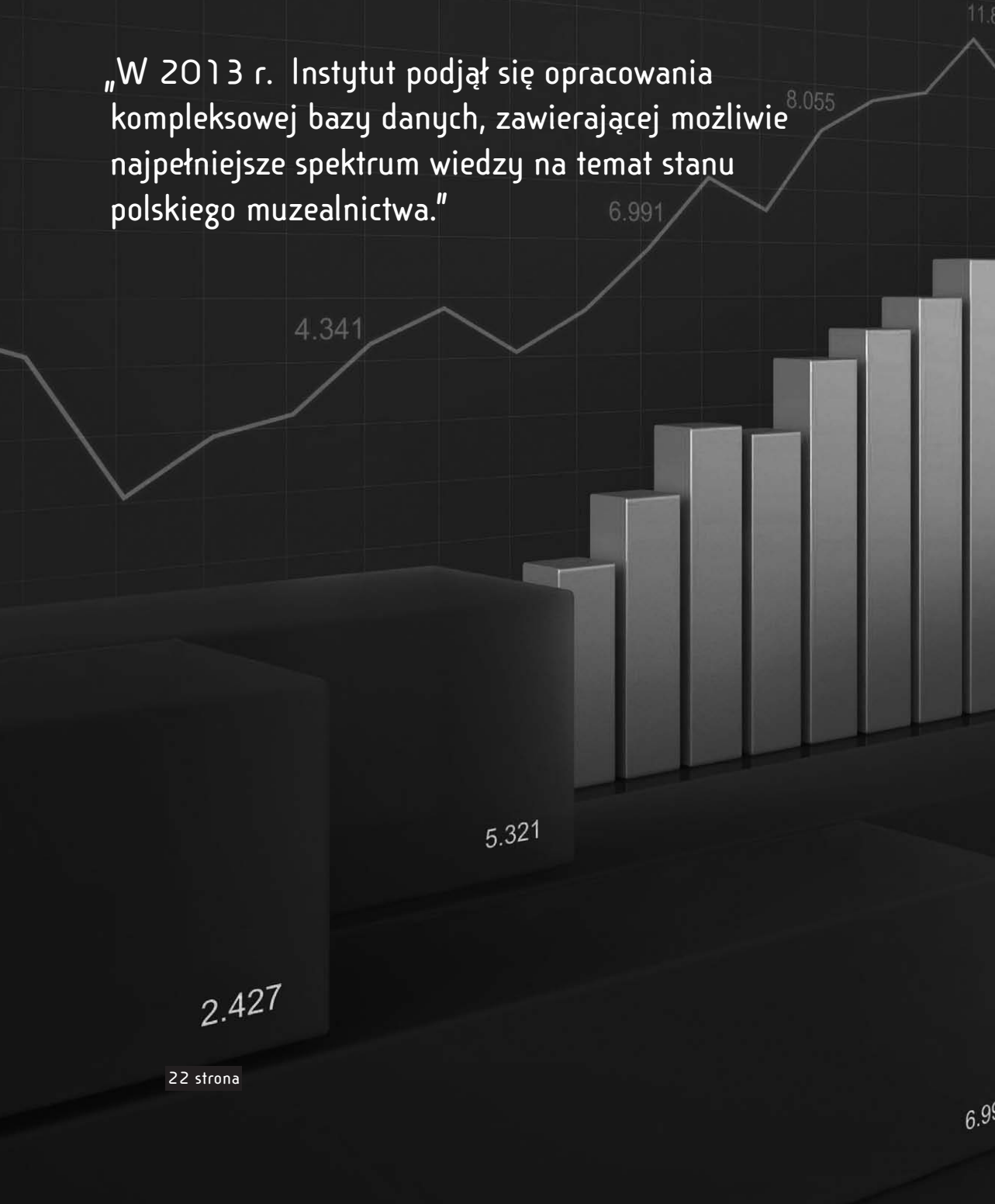
05 /

STATYSTYKA MUZEÓW MU- SEUM STATI- STICS

„W 2013 r. Instytut podjął się opracowania kompleksowej bazy danych, zawierającej możliwie najpełniejsze spektrum wiedzy na temat stanu polskiego muzealnictwa.”

Instytut prowadzi szereg baz danych, które dostarczają praktycznej wiedzy o muzeach, przede wszystkim: bazę muzeów w Polsce, która zawiera podstawowe dane o placówkach muzealnych, które mają statut bądź regulamin uzgodniony z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, ponadto – bazę aktów prawnych dotyczących muzealnictwa i ochrony zbiorów, bazę pracowni konserwatorskich w muzeach oraz aktualizowany na bieżąco wykaz studiów skierowanych do muzealników.

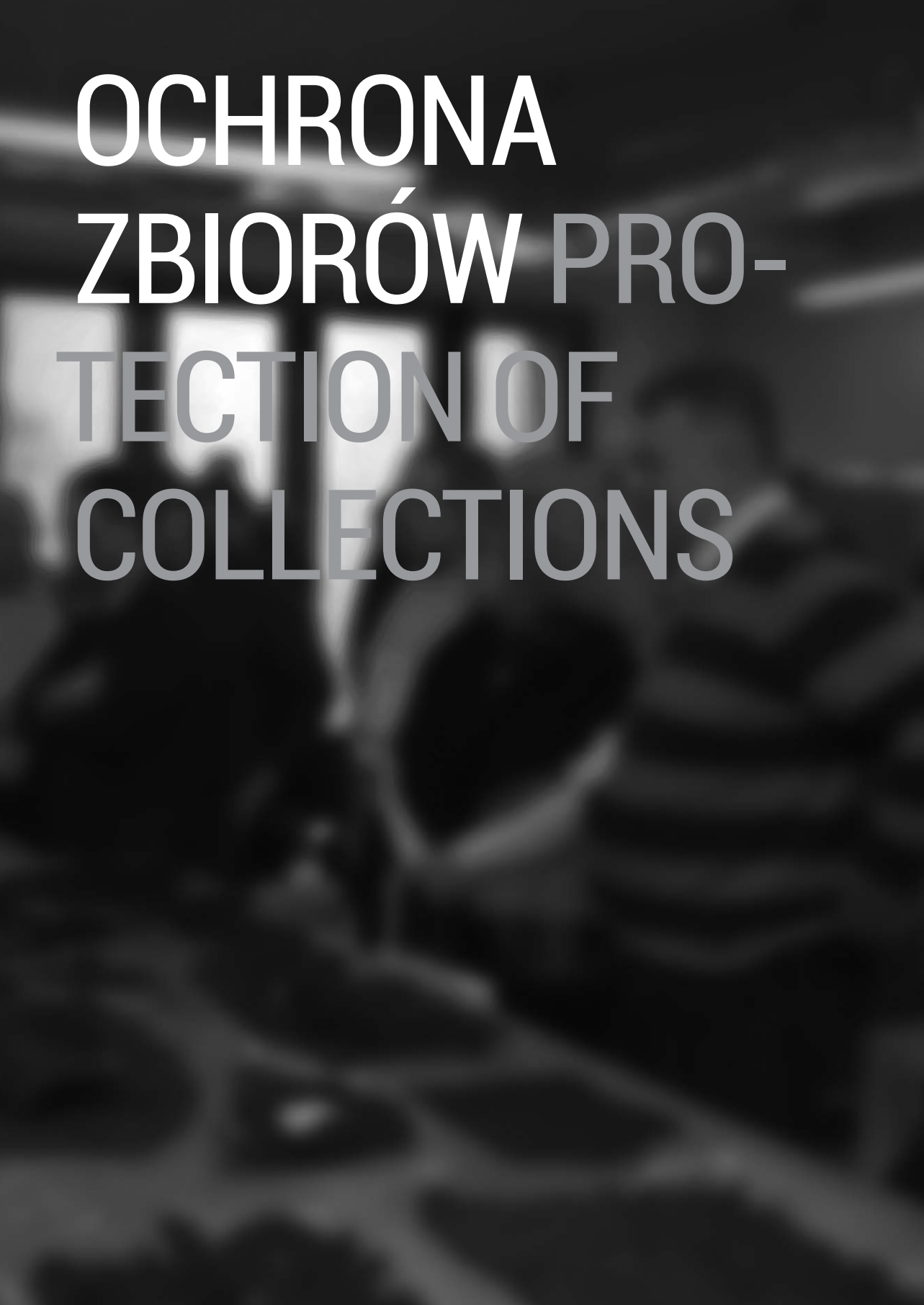
W 2013 roku Instytut podjął się opracowania kompleksowej bazy danych, zawierającej możliwie najpełniejsze spektrum wiedzy na temat stanu polskiego muzealnictwa. Jest to projekt pod nazwą „Statystyka muzeów”, realizowany we współpracy z muzeami oraz Głównym Urzędem Statystycznym i Europejską Grupą ds. Statystyki Muzeów (The European Group on Museum Statistics, EGMUS). Projektem „Statystyka muzeów” objętych zostało niemal osiemset placówek muzealnych, w tym muzea kościelne, uczelniane i prywatne. Projekt obejmuje więc muzea, niezależnie od ich statusu prawnego, formy organizacji, wielkości, struktury czy zakresu działalności. Projekt pozwoli na diagnozowanie i monitorowanie stanu polskiego muzealnictwa, ułatwi projektowanie koncepcji zmian modernizacyjnych we wszelkich aspektach statutowej działalności muzeów i ich publicznych zobowiązań.

The institute keeps a number of databases which provide practical knowledge about museums, primarily: database on museums in Poland, which contains the basic information about museum institutions which have a statute or rules and regulations approved by the Minister of Culture and National Heritage, and in addition – a database of legal acts concerning museology and protection of collections, a database of restoration workshops in museums and a list of studies addressed to museum workers, updated on a current basis.

In 2013, the Institute undertook to prepare a comprehensive database containing a possibly fullest spectrum of knowledge about the condition of the Polish museology. It is a project named "Museum Statistics", realized in cooperation with museums and the Central Statistical Office of Poland and the European Group on Museum Statistics, EGMUS. The project "Museum Statistics" embraced almost eight hundred museum institutions, including church, university and private museums. Therefore, the project includes museums irrespective of their legal status, form of organization, size, structure or scope of activity. The project will allow for diagnosing and monitoring of the condition of the Polish museology, facilitate the designing of modernization concepts in all the aspects of the statutory activity of museums and their public obligations.

06 /

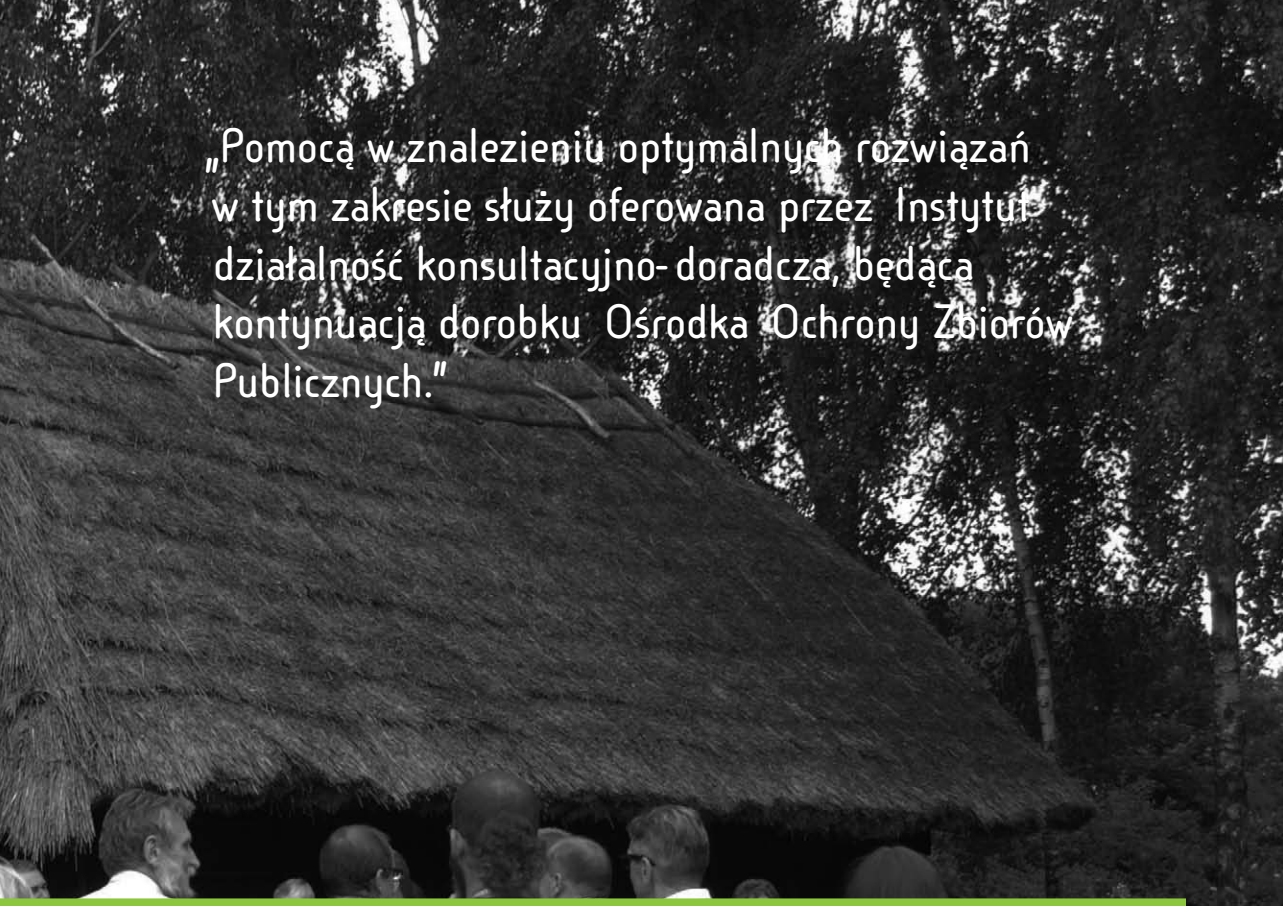
OCHRONA
ZBIORÓW PRO-
TECTION OF
COLLECTIONS

Wraz z rozwojem nauki i techniki zmieniają się formy udostępniania zbiorów muzealnych. Mimo wszelkich zmian, niezmienna pozostaje konieczność przestrzegania zasad zapewniających właściwy poziom ochrony i bezpieczeństwa zbiorów, w szczególności wobec ich zagrożenia przestępczością i pożarem. Pomocą w znalezieniu optymalnych rozwiązań w tym zakresie służy oferowana przez Instytut działalność konsultacyjno-doradcza, będąca kontynuacją dorobku Ośrodka Ochrony Zbiorów Publicznych; oferta skierowana nie tylko do muzeów, ale także bibliotek, archiwów oraz innych instytucji i osób mających pod opieką obiekty zabytkowe. Wspólnie z Komendą Główną Policji prowadzimy koordynację transportów zbiorów, opracowujemy podstawową dokumentację organizacyjno-ochronną, opiniujemy projekty zabezpieczeń technicznych, dokonujemy także lustracji budynków muzealnych i zabytkowych, podczas których sprawdzamy prawidłowość doboru, rozmieszczenia i jakości technicznych urządzeń zabezpieczających.

Szczególny obowiązek Instytutu w zakresie ochrony zbiorów wynika z „Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 1 grudnia 2008 r. w sprawie zabezpieczenia zbiorów w muzeach przed pożarem, kradzieżą i innym niebezpieczeństwem grożącym zniszczeniem lub utratą zbiorów oraz sposobów przygotowania zbiorów do ewakuacji w razie powstania zagrożenia”. Na podstawie tego aktu prawnego wykonujemy kontrole w wybranych muzeach w Polsce. Na ich podstawie badany jest stan zabezpieczeń i potencjalne zagrożenia dla muzeów i eksponatów

Development of science and technology entails changes in the forms of making museum collections available. In spite of all the changes, one thing remains unchanged – the necessity to follow rules which ensure a proper level of protection and safety of collections, in particular with regard to the danger of crime and fire. An aid in finding optimum solutions in this respect is the consulting/advisory activity offered by the Institute, which is a continuation of the achievements of the Centre for Protection of Public Collections; the offer is addressed not only to museums, but also to libraries, archives and other institutions and persons taking care of historic buildings. Together with the General Police Headquarters of Poland we carry out a coordination of transports of collections, we prepare the basic organizational-protection documentation, give opinions on technical security means, carry out surveys of museum and historic buildings, during which we verify the correctness of selection, deployment and technical quality of security facilities.

The particular duties of the Institute in the scope of protection of collections result from the "Ordinance of the Minister of Culture and National Heritage dated December 1, 2008 on securing of collections in museums against fire, theft and other threats of destruction or loss of collections and methods of preparation of collections for evacuation in case of a threat". Based on that legal act, we carry out inspections in selected museums in Poland. Inspection results are the basis for control of the condition of security means and potential threats for museums and exhibits and they enable

„Pomocą w znalezieniu optymalnych rozwiązań w tym zakresie służy oferowana przez Instytut działalność konsultacyjno-doradcza, będąca kontynuacją dorobku Ośrodka Ochrony Zbiorów Publicznych.”

oraz możliwe jest formułowanie sugestii rozwiązań poprawiających bezpieczeństwo.

Ważnym zadaniem Instytutu, kontynuującym dorobek Ośrodka Ochrony Zbiorów Publicznych, jest monitorowanie nielegalnego obrotu zabytkami oraz strat i zniszczeń zabytków. W tym ważnym zadaniu naszymi partnerami są: Straż Graniczna i Służba Celna, Policja, Interpol i Europol, a także – Wydział Strat Wojennych Departamentu Dziedzictwa Kulturowego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Głównym wykorzystywanym przez Instytut instrumentem, wspomagającym odzyskiwanie skradzionych dzieł sztuki i obiektów zabytkowych, jest istniejący od ponad dwudziestu lat „Krajowy wykaz zabytków skradzionych i wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem”. Ta zawierająca ponad 10 tysięcy obiektów baza danych jest nieocenioną pomocą dla organów ścigania w identyfikacji przedmiotów, które mogą być częścią polskiego lub światowego dziedzictwa kulturowego. Z „Krajowego wykazu” korzysta ponad 6000 zarejestrowanych użytkowników.

formulation of suggested solutions improving the safety.

An important task of the Institute, continuing the achievements of the Centre for Protection of Public Collections, is monitoring of the illicit trade of relics and losses and destruction of relics. In this important task, our partners are: the Border Guard and Customs Service, the Police, Interpol and Europol, as well as – the Section of War Losses of the Department of Cultural Heritage of the Ministry of Culture and National Heritage. The main instrument used by the Institute, which supports the recovery of stolen works of art and historical objects, is the over twenty years old “National Register of Relics which have been Stolen or Illicitly Exported”. This database, containing over 10 thousand objects, is an invaluable aid for law enforcement bodies in identification of objects which may be a part of the Polish or global cultural heritage. The “National Register” is availed of by over 6000 registered users.

06 / OCHRONA ZBIORÓW PROTECTION OF COLLECTIONS

Ochrona zbiorów zajmuje ważne miejsce w działalności programowej Instytutu także jako obszar istotny ze względu na interdyscyplinarny charakter badań towarzyszących rozwojowi technologii muzealnych. Praca nad skutecznym wdrażaniem najnowocześniejszych technologii w muzeach zależy w głównej mierze od współdziałania samych pracowników muzeów, jako dysponujących praktyczną wiedzą, z ośrodkami naukowo-badawczymi, które ową wiedzę mogą zasilić specjalistycznymi usługami i autorytetem nauki. Instytut aktywnie wspiera te obszary aktywności badawczo-naukowej, których celem może być wypracowanie rozwiązań przydatnych dla lepszej organizacji pracy i zarządzania procesami w muzeum. Instytut od początku swojej działalności angażuje się w takie projekty badawcze, których wyniki mogą okazać się pomocne dla podejmujących decyzje o planowaniu odpowiedniego systemu ochrony dziedzictwa kulturowego, zgromadzonego w muzeach. Przykładem takiego przedsięwzięcia jest projekt „Heriverde” realizowany przez konsorcjum zainicjowane przez Muzeum Narodowe w Krakowie, którego uczestnikiem jest Instytut. Celem projektu jest zbadanie efektywności energetycznej zabytkowych budynków archiwalnych, bibliotecznych i muzealnych, opracowanie optymalnych strategii zarządzania klimatem, które z jednej strony obniżą koszty energii, a z drugiej zapewnią skuteczną ochronę zbiorów, opartą o precyzyjną ocenę zagrożeń, oraz zrealizują zasadę minimalnej ingerencji w zabytkową substancję budynków podczas instalacji urządzeń aktywnej kontroli klimatu. Innym przykładem jest systematyczna współpraca Instytutu z Wojskową Akademią Techniczną, obejmująca

Protection of collections occupies an important place in the programme activity of the Institute also as an area important because of the interdisciplinary character of the research accompanying the development of museum technologies. The works on an effective implementation of the most modern technologies in museums mainly depends on collaboration of the museum workers themselves, as they have a practical knowledge, on collaboration with scientific research centers which can enhance that knowledge with specialist services and the influence of science. The Institute actively supports those areas of scientific research areas which may result in development of solutions useful for a better organization of work and management of processes in a museum. From the beginning of its activity, the Institute engages in research projects of which the results may turn out helpful to those taking decisions on planning of a responsible system of protection of cultural heritage gathered in museums. An example of such an enterprise is the project "Heriverde" realized by a consortium, initiated by the National Museum in Cracow, of which the Institute is a participant. The goal of the project is to verify the energy effectiveness of archive, historical, library and museum buildings, development of optimum climate management strategies which, on the other hand, will reduce the costs of energy, and ensure an effective protection of collections, by way of a precise assessment of threats and realize the principle of minimum interference into the historical substance of the buildings during installation of active climate control devices. Another example is regular cooperation of the Institute with the Military Aca-

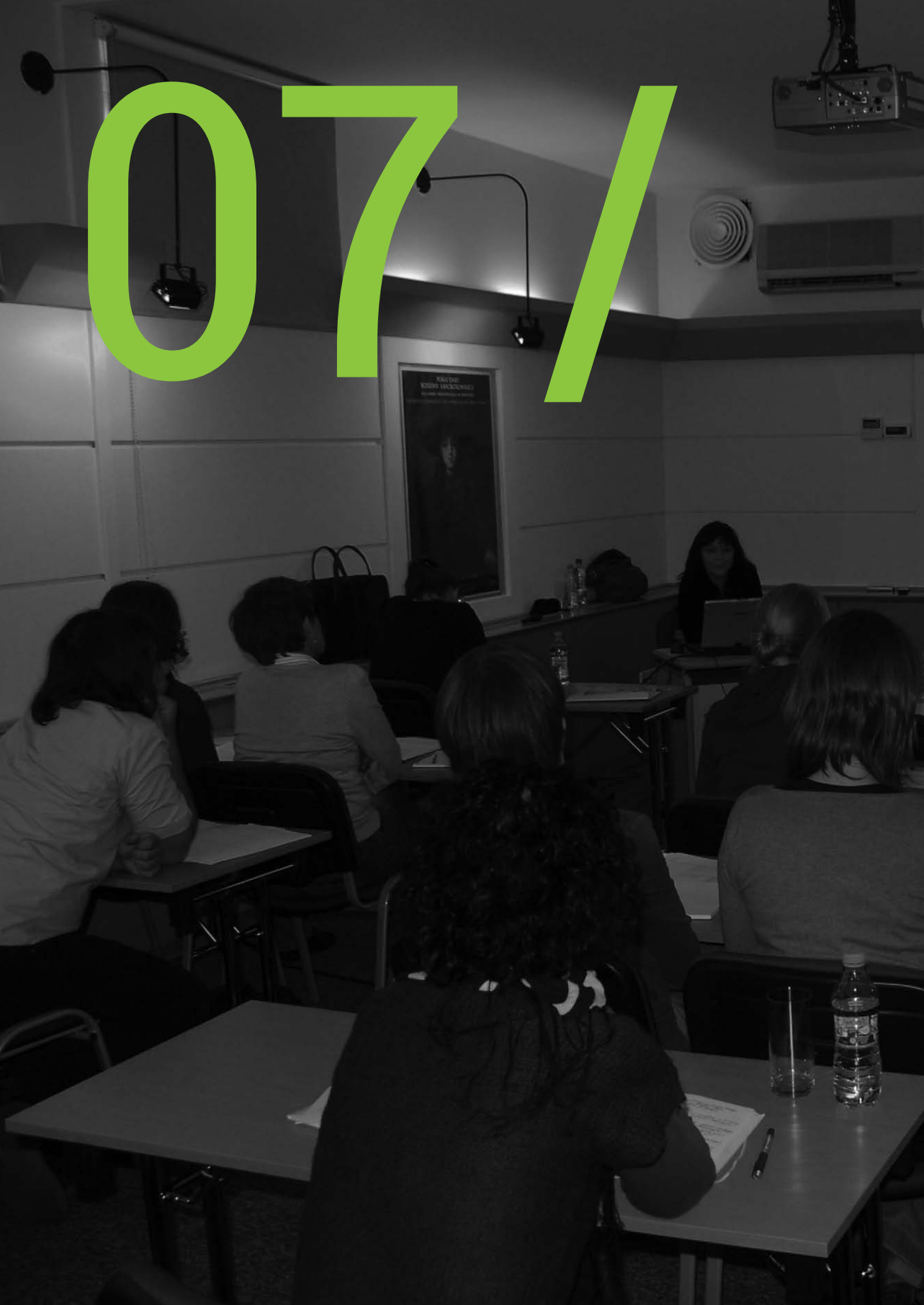
„Wspólnie z Komendą Główną Policji prowadzimy koordynację transportów zbiorów, opracowujemy podstawową dokumentację organizacyjno-ochronną, opiniujemy projekty zabezpieczeń technicznych, dokonujemy także lustracji budynków muzealnych i zabytkowych.”

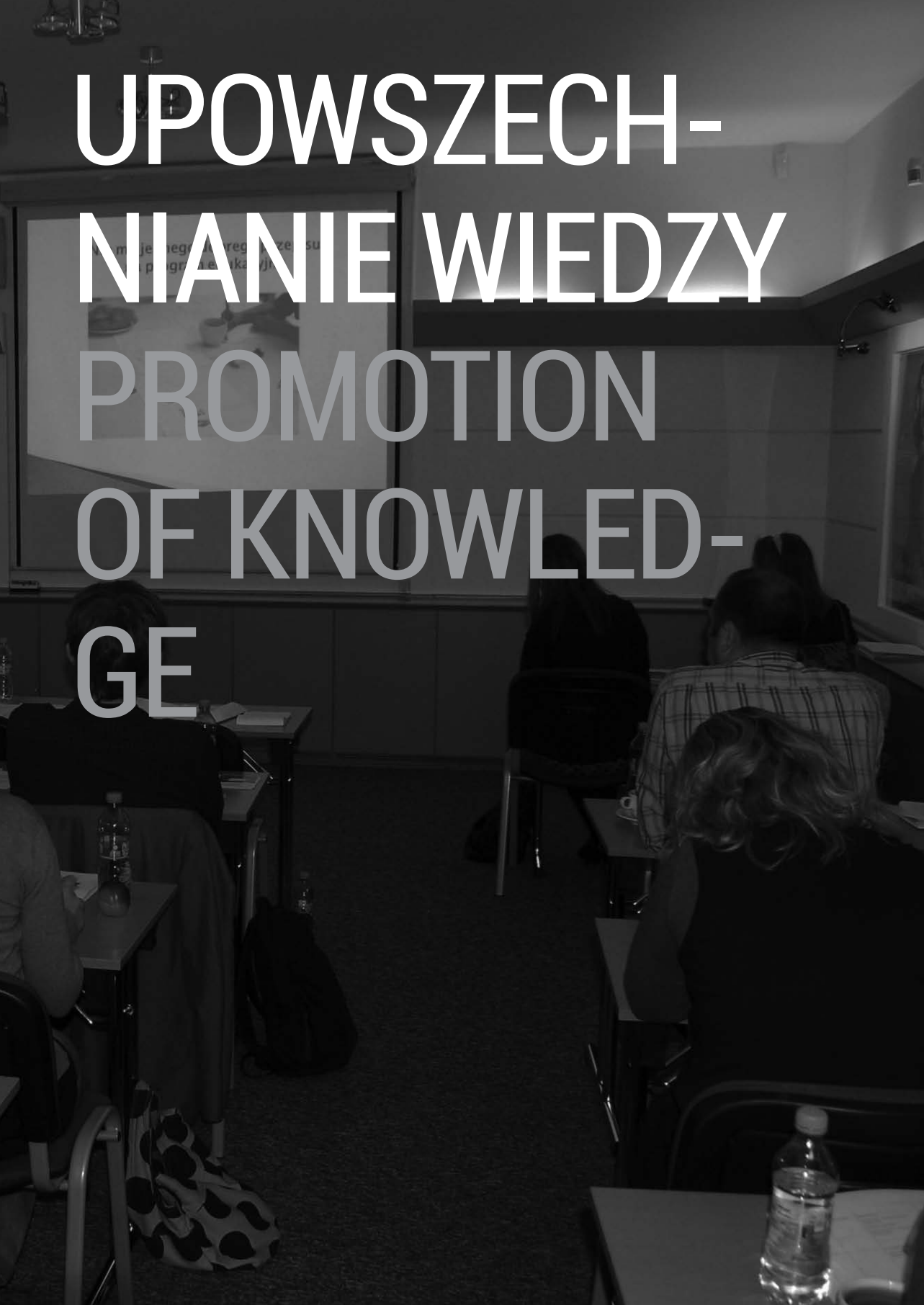
prowadzenie prac studialnych, badawczo-rozwojowych oraz wdrozeniowych w dziedzinach optoelektroniki, techniki laserowej, informatyki i telekomunikacji oraz zabezpieczeń technicznych w obszarze dziedzictwa kulturowego. Zakładamy, iż w przewidywalnym czasie prowadzone wspólnie projekty przyczynią się do poprawy bezpieczeństwa w obszarze dziedzictwa kulturowego oraz zawocują wprowadzeniem najnowocześniejszych technik w zakresie badań, konserwacji zbiorów muzealnych i zabytków oraz tworzenia nowych form prezentacji zbiorów w muzeach.

demy of Technology, which includes conducting of studies, research and development and implementation works in the fields of optoelectronics, laser technology, information and tele-communication and technical protections in the area of cultural heritage. We assume that in a foreseeable time, the jointly run projects will contribute to improvement of safety in the area of cultural heritage and will bring about an introduction of the most up-to-date techniques in the scope of research, conservation of museum collections and relics and creations of new forms of presentation of collections in museums.

07 /

UPOWSZECHNIANIE WIEDZY PROMOTION OF KNOWLEDGE

Szkolenia z zakresu najszerszej rozumianego muzealnictwa są jednym z priorytetów Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów. Rocznie korzysta z nich ponad pół tysiąca osób. Co roku wzbogacamy naszą ofertę, odpowiadając tym samym na oczekiwania uczestników, zgłaszane w ankietach, mailach czy bezpośrednich rozmowach. W konstruowaniu oferty programowej korzystamy z opinii ekspertów uczestniczących w pracach programowych oraz sugestii i opinii środowisk muzealnych. Współpracujemy również z uniwersytetami, organizacjami społecznymi, jak również partnerami zagranicznymi.

Szkolenia organizowane przez Instytut są z zasady bezpłatne i przeznaczone głównie dla pracowników i współpracowników muzeów. Przygotowując szkolenie „Organizacja wystaw w muzeum”, zaprosiliśmy do współpracy uznanych muzealników – specjalistów z różnych dziedzin: kuratorów wystaw, konserwatorów, prawników, specjalistów od edukacji i promocji w muzeach. Część szkoleń organizowana jest we współpracy z innymi instytucjami kultury i organizacjami pozarządowymi, np. szkolenia, dotyczące relacji ze zwiedzającymi o różnych typach niepełnosprawności: „Audiodeskrypcja w muzeum” (z Fundacją „Audiodeskrypcja”), „Gość niepełnosprawny w muzeum” (z Fundacją „Kultura bez Barier” i Fundacją „Polska bez Barier”).

Stałym punktem szkoleniowego harmonogramu Instytutu jest organizowane raz do roku szkolenie z zasad składania wniosków do Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, zarządzanych przez Instytut. Szkolenie przeznaczone jest dla instytucji składających wnioski o dofinansowanie działań przewidzianych w Programach i ma na celu skuteczniejsze prowadzenie procedur aplikacyjnych.

Trainings in the field of a most widely understood museology are one of the priorities of the National Institute for Museums and Public Collections. They are availed of by more than five hundred persons per year. Every year our offer is enriched as a response to the expectations of the participants declared in questionnaires, e-mail messages or direct talks. When creating our programme offer, we support ourselves with opinions of experts participating in the programme works, as well as suggestions and opinions of museum circles. We also cooperate with universities, social organizations, as well as with foreign partners.

Trainings organized by the Institute are, as a principle, free of charge and are mainly addressed to the workers and associate workers of museums. When preparing the training course titled "Organization of exhibitions in a museum", we invited renowned museologists to cooperation – specialists in various fields: curators of exhibitions, conservators, lawyers, experts in education and promotion in museums. Some of the trainings are organized in cooperation with other cultural institutions and non-governmental organizations, e.g. trainings concerning relations with visitors representing various types of disability: "Audio-description in a museum" (together with the foundation "Audio-description"), "A disabled visitor in a museum" (together with the Foundation "Culture without Barriers" and the Foundation "Poland without Barriers").

A permanent point of the training programme of the Institute is the annual training in principles of filing of applications for programmes of the Minister of Culture and National Heritage managed by the Institute. The training is addressed to the institutions submitting applications for subsidies for actions foreseen in the programmes and aims at a more effective running of application procedures.

Wraz z powołaniem Centrum Kompetencji ds. digitalizacji w muzeach rozpoczęliśmy również cykl szkoleń także w tym od dawna oczekiwanym przez muzea zakresie, np.: „Podstawy procesu digitalizacji muzealiów”, „Zarządzanie projektem digitalizacyjnym”, „Praktyka tworzenia cyfrowych odwzorowań muzealiów”.

W 2013 roku, odpowiadając na oczekiwania, zwłaszcza grona muzeów samorządowych, zainicjowaliśmy szkolenia poza siedzibą Instytutu, np. w Muzeum–Zamku w Łąncucie, Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu, Muzeum Historycznym Miasta Gdańska oraz Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu.

Od 2011 roku organizujemy we współpracy z uniwersyteckimi wydziałami prawa i administracji cykle prelekcji na temat ochrony dóbr kultury w Polsce. Dotychczas odbyły się cztery edycje: na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, Uniwersytecie Opolskim, Uniwersytecie Gdańskim oraz na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu. Wszystkie edycje cieszyły się ogromnym zainteresowaniem, w szczególności środowisk akademickich i muzealnych.

Instytut z powodzeniem kontynuuje również działalność szkoleniową w zakresie zabezpieczenia i ochrony muzeów oraz obiektów zabytkowych prowadzoną przez Ośrodek Ochrony Zbiorów Publicznych od ponad dwudziestu lat. Organizujemy doroczne szkolenie dla szefów Wewnętrznych Służb Ochrony muzeów, które ma za zadanie utrzymanie wysokich kompetencji osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo muzeum, zbiorów w nim gromadzonych, a także osób zwiedzających i pracowników. W 2013 r. odbyło się również czterdzieste już szkolenie dla projektantów i instalatorów systemów zabezpieczeń w obiektach zabytkowych.

Nasza oferta z całą pewnością nie wyczerpuje wszystkich tematów związanych z funkcjonowaniem muzeum, jest jednak obecnie najbogatszą ofertą kształcenia w tej dziedzinie w Polsce.

Upon the establishment of the Competence Centre for Digitisation in Museums, we also started a cycle of trainings, especially in the scope which had been long awaited by museums, e.g.: "The basics of the exhibit digitisation process", "The practice of creation of digital reproductions of museum exhibits". In 2013, in response to expectations, especially by self-governmental museums, we initiated training sessions outside of the Institute's seat, e.g. in the Castle Museum in Łącut, The Museum of Opole Silesia in Opole, Gdańsk History Museum and the Museum of the Mazovian Countryside in Sierpc.

Since 2011, we have been organizing cycles of lectures on protection of cultural goods in Poland in cooperation with the university faculties of law and administration. So far, four editions have taken place: at the Lublin Catholic University, Opole University, Gdańsk University and Adam Mickiewicz University in Poznań. All the editions attracted a lot of attention, especially among academic and museum circles.

The Institute also successfully continues the educational activity in the field of securing and protecting museums and historical buildings, which has been carried out by the Centre for Protection of Public Collections for over twenty years. We organize annual training courses for the chiefs of Museum Internal Security Services, which aims at maintaining high competences of persons responsible for the safety of a museum, collections gathered in it, as well as visitors and employees. In 2013, the fortieth training for designers and installers of security systems in historical buildings took place.

Our offer certainly doesn't cover all the topics connected with the functioning of a museum, although it is currently the richest educational offer in this field in Poland.

„Biblioteka Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów” to główna seria wydawnicza, w której wydawane są publikacje książkowe o charakterze naukowym i dydaktycznym. Pierwszą pozycją był tom *Problematyka autentyczności dzieł sztuki na polskim rynku. Teoria–praktyka–prawo*. Kolejne dwie pozycje to wydawnictwa edukacyjne: *Raport o stanie edukacji muzealnej w Polsce* wydany we współpracy z Forum Edukatorów Muzealnych. Najnowszy, trzeci tom to książka *Muzea i uczenie się przez całe życie – podręcznik europejski*, będący polską wersją wydanego m.in. we Włoszech i w Niemczech podręcznika przybliżającego ideę „lifelong learning”, czyli przygotowanie tak zróżnicowanej oferty edukacyjnej, by odwiedzający muzealny, niezależnie od wieku znalazł w niej coś interesującego dla siebie.

Kolejna seria wydawnicza („Szkolenia Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów”) ma ścisły związek z ofertą szkoleniową Instytutu. W odpowiedzi na ogromne zainteresowanie szkoleniami postanowiliśmy udostępnić wykłady i materiały przygotowane przez prelegentów w formie podręczników. Ukazały się min.: *ABC organizacji wystaw czasowych w muzeach*, *ABC – gość niepełnosprawny w muzeum* i *ABC – zarządzanie zbiorami w muzeum*.

Serią dedykowaną problemom konserwacji zbiorów w muzeach, prowadzoną wspólnie z Muzeum Narodowym w Krakowie, jest „Ochrona Zbiorów”. Dotychczas ukazały się: *Zasady postępowania z obiektami zabytkowymi na podłożu*

„The Library of the National Institute for Museums and Public Collections” is the main publishing series which publishes books of a scientific and didactic character. The first volume was *The Issues of Authenticity of Works of Art on the Polish Market. Theory-Practice-Law*. Next two items are educational publications: *Report on the Condition of Museum Education in Poland* issued in co-operation with the Forum of Museum Educators. The newest, third volume is the book *Museums and Lifelong Learning – the European Handbook*, which is a Polish version of the handbook familiarizing the idea of lifelong learning (issued also in Italy and Germany), which means that the educational offer is diversified to the extent that a visitor to a museum, irrespective of their age, could find something interesting for themselves.

Another publishing series (“Training Courses of the National Institute for Museums and Public Collections”) is closely connected with the educational offer of the Institute. In response to the enormous interest in training courses, we decided to make available lectures and materials prepared by lecturers in the form of handbooks. The following have appeared (among other): *ABC of Organization of Temporary Exhibitions in Museums*, *ABC – a Disabled Visitor in a Museum* and *ABC – Management of Collections in a Museum*.

A series dedicated to the problems of conservation of collections in museums, run together with the National Museum in Cracow, is “Protection of Collections”. The following have appeared so far: *Principles of Procedure with Paper Historic Items*, *Climate Management in Museums*, *Protection of Collections and*

papierowym, Zarządzanie klimatem w muzeach. Ochrona zbiorów i energooszczędność, ABC profilaktyki konserwatorskiej w muzeach oraz Skóra w obiektach muzealnych.

Wraz z zaawansowaniem prac Centrum Kompetencji ds. digitalizacji w muzeach, Instytut wydał szereg dedykowanych temu zagadnieniu opracowań, m.in.: *Cyfrowa fotografia w dokumentacji muzealnej, Cyfrowe odwzorowania muzealiów, parametry techniczne, modelowe rozwiązania, Metadane, zagadnienia słowników kontrolowanych, Zalecenia dotyczące planowania i realizacji projektów digitalizacyjnych w muzealnictwie.*

Energy-saving, The ABC of Restorational Prevention in Museums and Leather in Museal Buildings.

Together with the advancement of the works of the Competence Centre for Digitisation in Museums, the Institute published a number of works dedicated to this issue. Those included among other things: *Digital Photography in Museum Documentation, Digital Reproductions of Museum Exhibits, Technical Parameters, Model Solutions, Metadata, Issues of Controlled Vocabularies, Recommendations Concerning Planning and Realization of Digitisation Projects in Museology.*

Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów jest wydawcą czasopisma „Muzealnictwo”, które dokumentuje i promuje tę liczącą ponad 200 lat gałąź kultury polskiej, wiele miejsca poświęcając także aktualnym problemom w muzealnictwie światowym. Tematyka artykułów obejmuje zagadnienia związane z szeroko pojętą muzeologią, muzealnictwem oraz ochroną dziedzictwa kulturowego w muzeach w Polsce i na świecie. Założone w 1952 roku czasopismo w roku 2012 obchodziło jubileusz 60-lecia. W 2013 roku rozpoczęliśmy prace nad dostosowaniem „Muzealnictwa” do standardów czasopism naukowych punktowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, z czym wiąże się m.in. powstanie nowej strony internetowej czasopisma (muzealnictworocznik.com).

Innym wydawanym przez Instytut czasopismem jest „Cenne, Bezcenne/Utracone”, które powstało w 1997 roku w Ośrodku Ochrony Zbiorów Publicznych. Zainteresowania czasopisma koncentrują się na poszukiwaniu utraconych dóbr kultury oraz bezpieczeństwie wszelkiego rodzaju zbiorów. W każdym numerze publikowane są katalogi strat opracowywane na podstawie baz danych Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów, Wydziału Strat Wojennych Departamentu Dziedzictwa Kulturowego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Interpolu. Publikacje te przyczyniły się do odzyskania wielu dzieł sztuki.

The National Institute for Museums and Public Collections is the publisher of the magazine "Museology", which documents and promotes this over 200 years old branch of Polish culture, also devoting a lot of place to current problems of the global museology. The topics of the articles cover issues connected with widely understood museology and protection of cultural heritage in museums in Poland and the world. The periodical established in 1952 celebrated its 60th anniversary in 2012. In 2013, we commenced works aiming at adjustment of "Muzealnictwo" [Museology] to the standards of scientific publications ranked by the Ministry of Science and Higher Education, which is, among others, connected with the creation of a new website of the periodical (muzealnictworocznik.com).

Another periodical published by the Institute is "Cenne, Bezcenne/Utracone" [Valuable, Priceless/Lost], which came to being in 1997 in the Centre for Protection of Public Collections. The focus of the periodical is on searching of the lost cultural goods and safety of all kinds of collections. Each edition publishes catalogues of losses prepared on the basis of databases of the National Institute for Museums and Public Collections, The Department of War Losses of the Department of Cultural Heritage and Interpol. The publications have helped regain many works of art.

Wystawnictwo NAPOLEON V

Drugi KSIĘ
www.polskibiblioteczni.pl

DLACZEGO MIKROKLIMAT W MUZEUM
JEST TAK WAŻNY ?

Najważniejszym niewątpliwie cyklem konferencji był „Czas muzeów”, niezależnie jednak od tego, współpracowaliśmy z muzeami i instytucjami kultury w całym kraju jako współorganizator lub instytucja wspierająca merytorycznie konferencje, organizowane przez inne instytucje lub organizacje. W miarę naszych możliwości staraliśmy się również wspierać publikacje towarzyszące konferencjom.

Oto najważniejsze konferencje współorganizowane przez NIMOZ:

- Muzeum – formy i środki prezentacji (Bydgoszcz, 15-16 września 2011 roku, z Muzeum Okręgowym im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy);
- Polskie muzea historyczne w kontekście europejskim (Warszawa, 27-28 września 2012 roku, z Muzeum Historii Polski, Instytutem Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego, Wydziałem Historycznym i Instytutem Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Ośrodkiem Kultury Francuskiej i Studiów Frankofońskich w Polsce);
- 10 lat obowiązywania ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Rozważania de lege lata i de lege ferenda (Gdańsk-Gdynia, 22-23 kwietnia 2013 r., z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego);
- Ochrona muzeów na wolnym powietrzu (Sierpc, 11-13 czerwca 2013 r., z Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu);
- Technika i nauka w muzeum. Formy i środki prezentacji (Bydgoszcz, 9-11 września 2013 r.,

The undoubtedly most important cycle of conferences was the "Time of Museums", although irrespective of that, we co-operated with museums and cultural institutions in the whole country as a co-organizer or an institution supporting the substantive side of conferences organized by other institutions or organizations. As much as we could, we also tried to support publications accompanying the conferences.

Here are the most important conferences co-organized by NIMOZ:

- Museum – Forms and Means of Presentation (Bydgoszcz, 15-16 September 2011, together with the Leon Wyczółkowski Regional Museum in Bydgoszcz);
- Polish Historical Museums in the European Context (Warsaw, 27-28 September 2012, together with the Museum of Polish History, the Historical Institute of the Warsaw University, the Faculty of History and the Institute of History of the Adam Mickiewicz University of Poznań, the Centre of French Culture and Francophone Studies in Poland);
- 10 Years of the Act on Protection of Relics and Care of Relics. Considerations de lege lata and de lege ferenda (Gdańsk-Gdynia, 22-23 April 2013, together with the Faculty of Law and Administration of the Gdańsk University);
- Protection of Open-Air Museums (Sierpc, 11-13 June 2013, together with the Museum of Mazovian Countryside in Sierpc);
- Technology and Science in a Museum. Forms and Means of Presentation (Bydgoszcz, 9-11 Septem-

„Współpracowaliśmy z muzeami i instytucjami kultury w całym kraju jako współorganizator lub instytucja wspierająca merytorycznie konferencje.”

z Muzeum Okręgowym im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy i Wyższą Szkołą Gospodarki w Bydgoszczy);

- Muzeum – twór wsobny, czy zasobny? (Warszawa, 24 października 2013 r., z Państwowym Muzeum Etnograficznym w Warszawie);
- Muzeum i Samorząd Terytorialny (Poznań, 5 grudnia 2013 r., z Muzeum Narodowym w Poznaniu, Narodowym Muzeum Rolnictwa i Przemysłu Spożywczego w Szreniawie oraz Związkiem Miast Polskich).

ber 2013, together with the Leon Wyczółkowski Regional Museum in Bydgoszcz and the Higher School of Economy in Bydgoszcz);

- Museum – Indrawn or Affluent Creation? (Warsaw, 24 October 2013, together with the State Ethnographic Museum in Warsaw);
- Museum and Territorial Self-Government (Poznań, 5 December 2013, together with the National Museum in Poznań, the National Museum of Agriculture and Foodstuff Industry in Szreniawa and the Union of Polish Cities).

Stworzyliśmy szereg stron i profili społecznościowych z intencją dotarcia do jak największej liczby osób zainteresowanych zagadnieniami muzealnictwa w Polsce i na świecie. Najważniejszym instrumentem naszego oddziaływania jest strona główna Instytutu (www.nimoz.pl), na której można znaleźć szczegółowy opis wszystkich sfer naszej działalności.

Stroną, na której podejmujemy problematykę muzealną w najszerszym kontekście, jest muzealnictwo.com. Działający od roku portal blogowy zgromadził grono kilkudziesięciu autorów z całej Polski. W pierwszym roku funkcjonowania na portalu ukazało się ponad 100 artykułów.

Stworzyliśmy również kilka stron ściśle związanych z naszą działalnością, ale szczególnie poświęconych wybranym jej aspektom, m.in. Centrum Kompetencji ds. digitalizacji w muzeach prowadzi stronę digitalizacja.nimoz.pl, która jest swoistym kompendium wiedzy i miejscem prezentacji kolejnych etapów prac nad zagadnieniem digitalizacji w polskich muzeach.

W 2011 roku, we współpracy z Zamkiem Królewskim w Warszawie i Stowarzyszeniem Muzealników Polskich powstał Salon Książki Muzealnej (salonksiazkimuzealnej.pl). Każde muzeum może założyć na tym portalu konto użytkownika i samodzielnie prezentować swoje wydawnictwa. Do końca 2013 roku 70 muzeów zamieściło na wirtualnym „Salonie” ponad 1100 książek, czasopism i wydawnictw multimedialnych.

We have created a number of social networking websites and profiles with the intention to reach as many as possible persons interested in the issues of museology in Poland and in the world. The most important instrument of our influence is the main website of the Institute (www.nimoz.pl), where one can find a detailed description of our activity.

The website on which we discuss the museum issues in the widest context is muzealnictwo.com. The blog portal which has been active since January 2013 has gathered several dozen authors from all over Poland. In the first year of its functioning more than 100 articles appeared on the portal.

We have also created several websites strictly connected with our activity, but devoted particularly to its selected aspects, e.g. The Competence Centre for Digitisation in Museums runs the website digitalizacja.nimoz.pl which is a peculiar compendium of knowledge and a place for presentation of successive phases of the works on the issue of digitisation in Polish museums.

In 2012, the co-operation with the Royal Castle in Warsaw and the Association of Polish Museologists led to creation of a Museum Book Salon (salonksiazkimuzealnej.pl). Each museum can establish a user's account on that portal and present their publications on their own. By the end of 2013, 70 museums placed over 1100 books, periodicals and multi-media publications in the virtual "Salon".

Stworzyliśmy także stronę architektura.muzeow.nimoz.pl, gdzie zamieszczamy artykuły na temat architektonicznych realizacji w kraju i za granicą, wywiady z architektami, projektantami i muzealnikami, a także porady, na co należy zwracać uwagę przy projektowaniu budynku muzealnego i skąd pozyskiwać środki na inwestycje. Partnerem „Architektury Muzeów” jest Stowarzyszenie Architektów Polskich, miesięcznik „Architektura-Murator”, Fundacja Architektury oraz portal bryla.pl.

We have also created the website www.architektura-muzeow.nimoz.pl, where we place articles on accomplished architectural concepts in Poland and abroad, interviews with architects, designers and museologists, as well as advices on what should be taken into account when designing a museum building and where investment funds can come from. Partners of "Architecture of Museums" are: Association of Polish Architects, the monthly "Architektura-Murator", Foundation of Architecture and the portal bryla.pl.

Trudno wyobrazić sobie promocyjną aktywność Instytutu bez wspomnienia o Konkursie na Wydarzenie Muzealne Roku „Sybilla”, który po raz pierwszy ogłoszony został w 1980 roku. Przez ponad 30 lat zmieniała się formuła konkursu, zmieniały się prowadzące go instytucje: Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie, Muzeum Narodowe w Warszawie, Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków (obecnie Narodowy Instytut Dziedzictwa) i wreszcie, od 2011 roku NIMÓZ. Z satysfakcją konstatujemy, iż od momentu przejęcia konkursu „Sybilla” przez Instytut zainteresowanie nim systematycznie rośnie. W pierwszej prowadzonej przez nas edycji wpłynęło 180 zgłoszeń, w ostatniej – „Sybilla 2013” – 250. Bieżąca edycja jest jednocześnie pierwszą organizowaną według zmienionego regulaminu, powstałego dzięki otwartym konsultacjom społecznym, przeprowadzonym z udziałem muzealnych środowisk. Rosnące zainteresowanie konkursem wiąże się również z uruchomieniem z końcem 2013 roku strony poświęconej „Sybilli”: historii, kolejnym edycjom i laureatom konkursu (konkursSybilla.nimoz.pl).

W trakcie wielu spotkań z muzealnikami i wizyt w muzeach w całej Polsce zauważyliśmy, że wciąż niedoceniana jest sfera promocji wystaw i wydarzeń muzealnych. W reakcji na ten stan rzeczy powstał pomysł na przegląd identyfikacji wizualnej muzeów „Muzeum widzialne”. Dobrze opracowana i właściwie wdrożona identyfikacja wizualna to jedno z ważniejszych narzędzi budowania relacji wewnętrznych i zewnętrznych każdej instytucji, budowania tożsamości, kreowania marki czy informowania o misji i ofercie adresowanej do poten-

It is difficult to imagine the promotional activity of the Institute without mentioning "Sybilla" – a Competition for a Museum Event of the Year, which was announced for the first time in 1980. The formula of the competition kept changing throughout 30 years of its existence. Also the institutions running it kept changing: The State Archaeological Museum in Warsaw, The National Museum in Warsaw, The National Centre for Research and Documentation of Relics (at present: The National Heritage Board of Poland) and finally, since 2011, NIMÓZ. It is not without a satisfaction that we note an increasing interest in the competition since the time it was taken over by the Institute. In the first edition run by us there came 180 proposals, in the latest – "Sybilla 2013" – 250. The current edition is at the same time the first one organized on the basis of changed rules, created thanks to open public consultations carried out with participation of museum circles. The growing interest in the competition is also connected with the start-up, at the end of 2013, of a website devoted to "Sybilla": its history, successive editions and laureates of the competition (konkursSybilla.nimoz.pl).

During many meetings with museologists and visits to museums all over Poland, we noticed that the sphere of promotion of museum exhibitions and events is still underestimated. In reaction to such a state of affairs there arose an idea of a survey of the visual identification of museums – "Visible museum". A well prepared and properly implemented visual identification is one of the most important tools of building internal and external relations of each institution, building identity, creating a brand

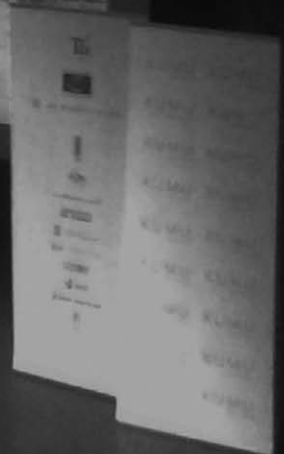
cyjnych odbiorców. Muzeum dbające o atrakcyjność i spójność wizerunkową, oddającą charakter instytucji, a przy tym uwzględniającą współczesną estetykę, ma większą szansę na sukces, popularyzowanie zbiorów, dotarcie i utrwalenia swego przekazu w świadomości odbiorców, przebicia się przez coraz bogatszą ofertę wydarzeń kulturalnych i konkurowania z różnymi innymi formami spędzania wolnego czasu. Zainteresowanie pierwszym przeglądem „Muzeum widzialne”, zorganizowanym w 2013 r., zaskoczyło nas oraz współpracujące z nami Stowarzyszenie Twórców Grafiki Użytkowej: kilkadziesiąt instytucji przesłało niemal 200 zgłoszeń. Kolejna edycja planowana jest na 2015 r.

or informing about the mission and offer addressed to potential recipients. A museum taking care of its attractive and coherent image, reflecting the character of the institution, and at the same time taking into account the contemporary aesthetics qualities, has a greater chance to succeed, popularise its collections, reach the recipients and embed its message, break through the richer and richer offer of cultural events and compete with other forms of spending leisure time. The interest in the first release of "Muzeum widzialne" [Visible Museum], organized in 2013, surprised us and the Association of Utility Graphics Artists Association: several dozen institutions sent in almost 200 proposals. The next edition is planned for 2015.

08 /

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA INTERNATIONAL CO- OPERATION

Nadrzędną ideą opracowanej strategii współpracy międzynarodowej jest prowadzenie działań na zasadzie wymiany informacji i wiedzy. Proponowane działania zmierzają do poznawania i upowszechniania najnowszych trendów w światowym muzealnictwie na terenie Polski, ale jednocześnie zmierzają do aktywizacji polskich muzealników i promocji na arenie międzynarodowej najważniejszych polskich dokonań w tym zakresie bądź inicjowania dyskusji na tematy szczególnie istotne z perspektywy naszego kraju. Celem głównym strategii jest wsparcie misji NIMOZ poprzez rozszerzenie formy realizacji zadań statutowych o aktywność na forach międzynarodowych. Cele szczegółowe to:

- rozwój kompetencji polskiego sektora muzealnego poprzez wymianę know-how na arenie międzynarodowej i korzystanie z najnowszych rozwiązań organizacyjno-prawnych w zakresie muzealnictwa i roli muzeum we współczesnym świecie;
- uwzględnienie silnego głosu z Europy Środkowej w globalnej debacie nt. roli muzeów i kierunków ich rozwoju, poprzez aktywny udział NIMOZ w projektach badawczo-eksperymentalnych;
- budowa wizerunku Polski za granicą jako znaczącego państwa europejskiego z niezwykle bogatym i zróżnicowanym zasobem dziedzictwa.

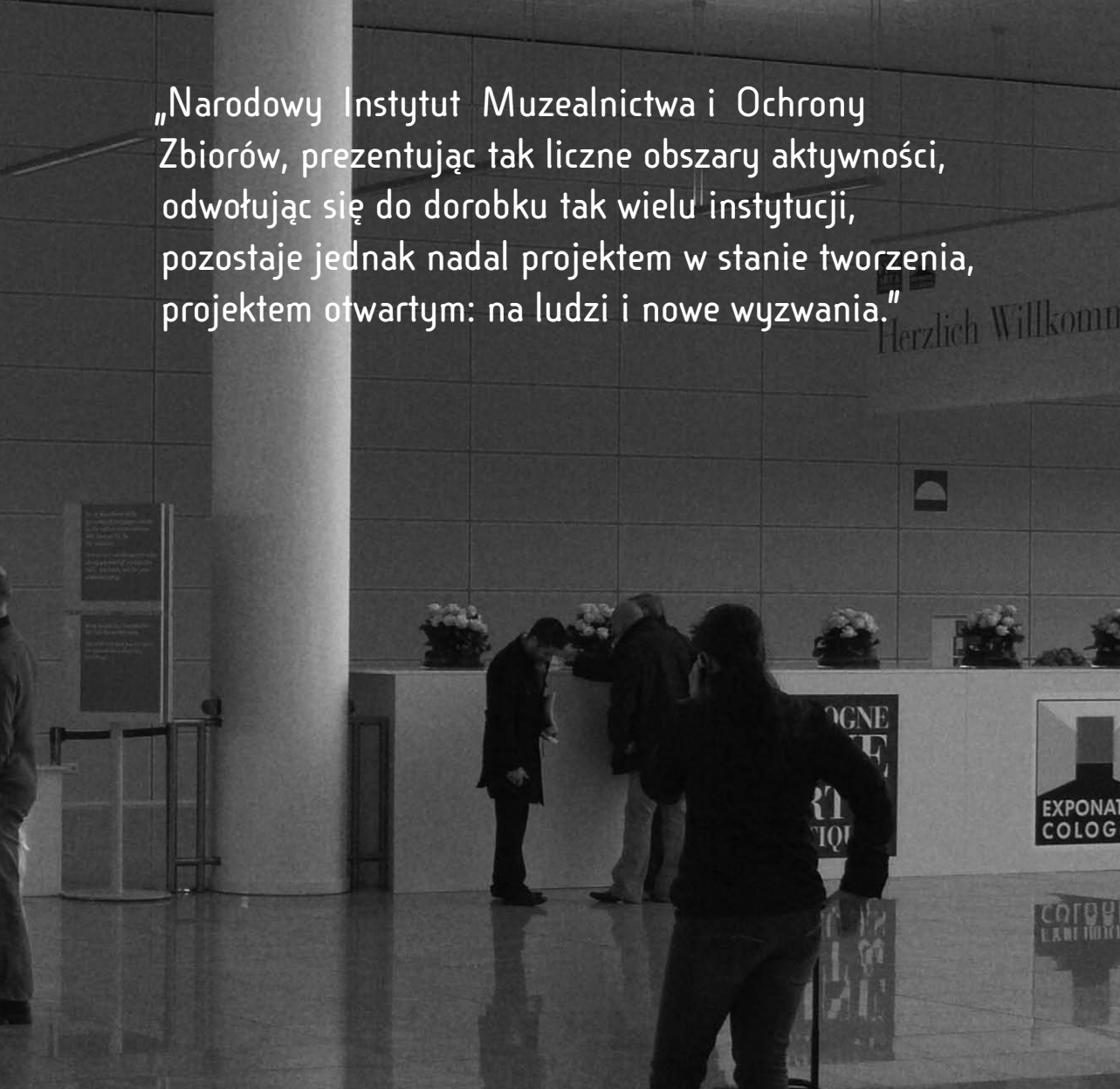
Międzynarodowa działalność Instytutu oznacza także upowszechnianie dokonań polskiego sektora muzealnego w Europie, m.in. poprzez zabieganie o aktywny udział przedstawicieli polskich muzeów w konferencjach programowych orga-

The paramount idea of the prepared strategy of international co-operation is to carry out the activity based on exchange of information and knowledge. The proposed activities aim at learning and promoting of the newest trends in the world museology in Poland, but at the same time they intend to activate Polish museologists and to promote the most important Polish achievements on the international arena or to initiate discussions on topic which are particularly important from the perspective of our country. The main goal of the strategy is to support the NIMOZ mission by way of broadening the form of realization of the statutory tasks with an activity on international fora. Detailed goals include:

- development of competence of the Polish museum sector by way of exchange of know-how on the international arena and use of the state-of-the-art organizational and legal solutions in the scope of museology and the role of a museum in the contemporary world;
- making the strong voice from the Eastern Europe heard in the global debate on the role of museums and targets of their development, by way of an active participation of NIMOZ in research-expert projects;
- building of an image of Poland abroad as a significant European state with a very rich and diversified heritage resource.

The international activity of the Institute also means promoting of the achievements of the Polish museum sector in Europe by way of lobbying

„Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów, prezentując tak liczne obszary aktywności, odwołując się do dorobku tak wielu instytucji, pozostaje jednak nadal projektem w stanie tworzenia, projektem otwartym: na ludzi i nowe wyzwania.”

nizowanych za granicą oraz zachęcanie naszych partnerów europejskich do realizacji projektów z udziałem Polski.

*

Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów, prezentując tak liczne obszary aktywności, odwołując się do dorobku tak wielu instytucji, pozostaje jednak nadal projektem w stanie tworzenia, projektem otwartym: na ludzi i nowe wyzwania.

for an active participation of representatives of Polish museums in programme conferences organized abroad and encouraging our European partners to realise projects with Poland as a participant.

*

The National Institute for Museums and Public Collections, while presenting so many areas of activity, referring to achievements of so many institutions, still remains a project in the state of creation: open to people and new challenges.

NARODOWY

INSTYTUT

© Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów, Warszawa 2014

ISBN 978-83-936912-8-9

Koordynator projektu, redaktor prowadzący: Andrzej Żugaj

Tekst: dr hab. Piotr Majewski

Tłumaczenie: Zbigniew Drzewiecki – Comatra

Redakcja i korekty: Łukasz Wasilewski, Andrzej Żugaj

Skład i opracowanie graficzne oraz projekt okładki: Mill Studio

Fotografie: Archiwum NIMOZ, Photogenica

MUZEALNICTWA

Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów

www.nimoz.pl

Wydawca:

Narodowy Instytut Muzealnictwa
i Ochrony Zbiorów

ul. Goraszewska 7

02-910 Warszawa

tel. (+48 22) 25 69 600

fax: (+48 22) 25 69 650

e-mail: biuro@nimoz.pl

www.nimoz.pl

BLAZENSKI WYKONANIE W MUSEUM
JEST TO WIDOK 1

NARODOWY
INSTYTUT
MUZEALNICTWA
I OCHRONY ZBIORÓW

